

Riigikogu tegevust kajastav statistika

Kaja Vaabel (RiTo 1), Riigikogu Kantselei

Käesolevas Riigikogu Toimetiste (RiTo) esimeses numbris annan lühiülevaate Riigikogu 8. ja 9. koosseisu poolt vastu võetud õigusaktidest ja Riigikogu töö intensiivsusest erinevatel istungjärgudel. Lisaks Riigikogu seadusandliku tegevuse algatajate, valdkondade ja juhtivkomisjonide osakaalu kajastavale statistikale on edaspidi kavas antud rubriigis tutvustada ka teisi Riigikogu infosüsteemis elektrooniliselt kogutavaid ning töödeldavaid andmeid.

Kõrvalepõikena toon väikese ülevaate Riigikogu infosüsteemi EMS (eelnõude menetlemise süsteem) statistikast. EMS-s tehtavad muudatused ja täiendused on nähtavad ka Internetis www.riigikogu.ee – Seadusandlus – Statistika, kus on võimalik välja võtta:

- kõik eelnõud (vastavalt valitud ajavahemikule),
- vastuvõetud aktid istungjärgude kaupa,
- vastuvõetud aktid komisjonide kaupa,
- vastuvõetud aktid esitajate kaupa (vt valik),
- menetlusest väljalangenud eelnõud (vastavalt valitud ajavahemikule).

Vajutades valitud linkidele, saate esmalt numbrilise näitaja, seejärel nimekirja ja edasi konkreetse eelnõu menetlemise etapid, eelnõu teksti ja seletuskirja.

Olgu märgitud siinjuures, et andmeid on sisestatud alates 1997 aastast. Seega puuduvad andmed 7. Riigikogu kohta (1992–1995) 8. Riigikogu kohta (1995–1999) on andmed poolikud. Praeguse, 9. Riigikogu jooksul kogutavad andmed on täielikud ning ajakohased.

Alljärgnevalt esitatud tabelid kajastavad alatiste komisjonide töökoormust. Viimane näitab, milliste valdkondade reguleerimisega Eesti Vabariigis kõige enam tegeldakse – suurema osa seaduste juhtivkomisjonideks on olnud majanduskomisjon ja rahanduskomisjon, järgnevad põhiseaduskomisjon ja õiguskomisjon (vt tabelit 2 ja 3).

Eraldi väärrib uurimist erinevate seadusandlikku algatusõigust omavate algatajate suhe. Riigikogus vastu võetud seaduste ja otsuste algatajaks on sagedamini Vabariigi Valitsus. Nagu näeme 8. Riigikogu koondtabelist 1, on Vabariigi Valitsus olnud algatajaks 62% juhtudest ja Riigikogu 38%–l. Selle kohta saab pildi ka Riigikogu koduleheküljelt statistika lingi alt.

Võrreldes 8. ja 9. Riigikogu andmeid, on proportsioonid algatuse osas Vabariigi Valitsuse ja Riigikogu vahel muutunud. Suure tõenäosusega Vabariigi Valitsuse osakaal kasvab vastu võetud õigusaktide hulgas veelgi, sest niinimetatud vanade demokraatiate võrdluspeeglis on 8. Riigikogu oma 62/38 suhtarvuga üsna äärmuslik. OECD riikide puhul on parlamendis algatatud seaduste arv keskmiselt 3–5%, mis kasvab koos parlamendiliikmete poolt seaduseelnõudele esitatud muudatusettepanekutega kuni 20%–ni (vt Ben–Gera 1999; Olsen 1994).

Eraldi uurimist väärrib Riigikogus vastu võetud terviklike raamseaduste ja kehtivate seaduste muutmise seaduste vahekord. Valdav osa 8. ja 9. Riigikogu poolt vastu võetud ja Eesti Vabariigi presidendi poolt välja kuulutatud seadustest on olnud seaduste muutmise ja täiendamise seadused. 8. Riigikogu koosseisu poolt vastu võetud seadustest moodustasid 55% seadustest muutmise ja täiendamise seadused. 9. Riigikogu poolt vastuvõetud seadustest on 11% raamseadusi ning seaduste muudatused ja täiendused moodustavad 77%.

Seoses Eesti liikmelisusega rahvusvahelistes organisatsioonides ning poliitilise eurointegratsiooni prioriteediga kasvab ka rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonide ratifitseerimise seaduste osakaal. Need moodustasid 8. Riigikogus vastu võetud seadustest 19%.

VIII Riigikogu – statistika 21. märts 1995 –25. veebruar 1999

Istungjärk	Vastuvõetud õigusaktid			KOKKU
	seadus	otsus	avaldus pöördumine	
Esimene 21.03.-15.06.95	36	7	-	43
Erakorraline 27.06.95	3	-	-	3
Erakorraline 28.06.95	10	-	-	10
Erakorraline 1.08.95	1	1	-	2
Erakorraline 2.08.95	4	1	-	5
Teine 11.09.-21.12.95	44	9	1/-	54
Kolmas 8.01.-13.06.96	60	23	-	83
Erakorraline 26.06.96	7	-	-	7
Erakorraline 27.06.96	3	-	-	3
Erakorraline 15.08.96	2	-	-	2
Erakorraline 22.08.96	1	-	-	1
Erakorraline 26.-27.08.96	-	-	-	-
Neljas 9.09.-19.12.96	54	6	-	60
Vies 13.01.-19.06.97	75	18	1/-	94
Erakorraline 30.06.97	1	-	-	1
Erakorraline 01.07.97	2	-	-	2
Kuues 8.09.-18.12.97	83	10	-	93
Seitsmes 12.01.-18.06.98	99	20	-	119
Erakorraline 26.06.98	2	-	-	2
Erakorraline 29.06.98	-	1	-	1
Kahesjas 14.09.-17.12.98	74	6	-	80
Erakorraline 29.12.1998	2	-	-	2
Üheksas 11.01.-25.02.99	80	7	-	87

Tabel 1 Riigikogu Kantslei dokumendiosakond

VIII Riigikogu vastuvõetud õigusaktide jaotumine komisjonide järgi (21. märts 1995 – 25. veebruar 1999)

Juhtivkomisjon	Vastuvõetud õigusaktide arv	Autor Vabariigi Valitsus	Autor Riigikogu	%-des üldarvust
Majanduskomisjon	171	132	39	22,6%
Rahanduskomisjon	140	73	67	18,5%
Õiguskomisjon	130	85	45	17,2%
Põhiseaduskomisjon	85	44	41	11,2%
Sotsiaalkomisjon	43	27	16	5,7%
Kultuurikomisjon	59	38	21	7,9%
Keskkonnamisjon	42	23	19	5,6%
Väliskomisjon	23	13	10	3,0%
Maaelukomisjon	29	15	14	4,0%
Riigikaitsekomisjon	25	17	8	3,3%
Riigikogu juhatus	7	-	7	0,9%
K o k k u	754	467	287	100%
%	100%	62%	38%	

Tabel 2 Riigikogu Kantselei dokumendiosakond

IX Riigikogus vastuvõetud õigusaktide jaotumine komisjonides (18. märts 1999 – 16. detsember 1999)

Juhtivkomisjon	Vastuvõetud õigusaktide arv	Autor Vabariigi Valitsus	Autor Riigikogu	%-des üldarvust
1. Majanduskomisjon	24	18	6	19,4
2. Rahanduskomisjon	32	17	15	25,8
3. Õiguskomisjon	14	10	4	11,3
4. Põhiseaduskomisjon	18	8	10	14,5
5. Sotsiaalkomisjon	8	5	3	6,5
6. Kultuurikomisjon	10	4	6	8,1
7. Keskkonnakomisjon	3	-	3	2,4
8. Väliskomisjon	3	-	3	2,4
9. Maaelukomisjon	5	3	2	4,0
10. Riigikaitsekomisjon	6	6	-	4,8
– Riigikogu juhatus	1	-	1	0,8
K o k k u	124	71	53	
		57,3%	42,7%	100%

Tabel 3 Riigikogu Kantslei dokumendiosakond

Kasutatud kirjandus

Ben–Gera, M. Impact Assessment: Role, Procedures, Methods and Good Practices in OECD and CEE countries OECD/SIGMA <http://www.riigikogu.ee/osakonnad/msi/bengera.html>.

(1994) Olson, D. M. Democratic Legislative Institutions: A Comparative View. New York: M. E. Sharpe.